

Pożegnanie^{3 4}

Bywaj, dziewczę, zdrowe, ojczyzna mnie woła!
Idę za kraj walczyć wśród rodaków koła;
I choć przyjdzie ścigać jak najdalej wroga,
Nigdy nie zapomnę, jak mi jesteś droga.

Po cóż ta łza w oku, po cóż serca bicie?
Tobiem winien miłość – a ojczyźnie życie!
Pamiętaj, żeś Polka, że to za kraj walka,
Niepodległość Polski, to twoja rywalka.

Polka mnie zrodziła, z jej piersi wysałem:
Być ojczyźnie wiernym, a kochance stałym.
I choć przyjdzie zginąć w ojczystej potrzebie,
Nie rozpaczaj, dziewczę, zobaczymy się w niebie!

Czuję to, bom Polka: ojczyzna w potrzebie,
Nie pamiętaj o mnie, nie oszczędzaj siebie,
Kto nie zna jej cierpień i głos jej przytłumi,
Niegodzien miłości i kochać nie umie.

Ty godnie odpowiesz, o to się nie troszczę,
Że jesteś mężczyzną – tego ci zazdroścę,
Ty znasz moje serce, ty znasz moją duszę,
Żem niezdolna walczyć, tyleż cierpieć muszę.

Nie mów o rozpacz, bo to słabość duszy,
Bo mię tylko jarzmem mego kraju wzruszy.
Gdzie bądź się spotkamy, spotkamy się przecie
Zawsze Polakami, chociaż w innym świecie!

Na stronie pierwszej – herb Królestwa Polskiego z 1830 r. – źródło Wikipedia.
© TTH 2018 Tekst i opracowanie – Henryk Gałkowski.

³ Pieśń z okresu Powstania Listopadowego. Zacytowano na podstawie: *Akcent. Literatura i sztuka. Kwartalnik. Nr 2 (6) 1981.* Wydawnictwo Lubelskie, str. 101. Tamże informacja: „Przedruk za: Powstanie Listopadowe. Oprac. A. Bećkowska, Warszawa 1930.”

⁴ Domniemane autorstwo tekstu i melodii – Rajnold Suchodolski (1804-1831).

188. rocznica wybuchu Powstania Listopadowego

29 listopada 1830

29 listopada 2018

Miał strzec majestatu i granic Rzeczypospolitej król Stanisław August Poniatowski wraz z obozem swoich stronników, od samego początku swojego panowania rozpoczął ściśle realizowanie wytycznych, jakie w notach dyplomatycznych przekazywała mu Katarzyna II. Gdy okazywało się, że w niektórych sprawach nie wystarczą słowa pochwały czy groźby, to pomocne okazywały się wory rosyjskiego srebra i złota. Tak więc systematycznie, krok po kroku król Poniatowski wyprzedawał niezależność królestwa na tronie którego osadzony został, dzięki politycznym zabiegom rosyjskiego i pruskiego dworu.

I tak do końca zaprzedał się Rosji, po drodze depreczując zaczyn niepodległościowy Konfederacji Barskiej, Konstytucji Majowej i Powstania Kościuszkowskiego. A gdy zniszczenia wszystkiego dokonał złożył królewską koronę Rzeczypospolitej Obojga Narodów na ręce Katarzyny II (w dniu jej imienin – 25 listopada 1795 r.), ta zaś łaskawie przyznała mu stałą pensję. Wdzięczne za jego usługi dwory (rosyjski, pruski i austriacki) ufundowały mu (w Konwencji z 15 stycznia 1797 r.) dożywotnie wynagrodzenie w wysokości 200.000 dukatów rocznie oraz ogłosiły przejęcie prywatnego długu (40 milionów złotych polskich) króla Poniatowskiego z podziałem obciążenia po 2/5 na Rosję i Austrię, a 1/5 tego długu obciążyła skarb Królestwa Prus.

Z nastaniem epoki napoleońskiej ożyły nadzieje na odbudowę Rzeczypospolitej w granicach sprzed 1772 r., jednak ostateczne pobicie Napoleona (w 1815 r.) i domknięcie tego okresu Kongresem Wiedeńskim¹ zakończyło był polityczny Księstwa Warszawskiego (1807-1815), a kadłubowe Królestwo Polskie zaistniało ale w ramach Cesarstwa Rosyjskiego.

Choć w akcie końcowym Kongresu Wiedeńskiego z 9 czerwca 1815 r. zapisano między innymi:

„Księstwo Warszawskie, z wyjątkiem prowincji i okręgów, którymi w następnych artykułach inaczej rozporządzono, połączone zostaje z Cesarstwem Rosyjskim. Związane z nim będzie nieodwołalnie

¹ Konferencja międzynarodowa zwołana do Wiednia (trwała od września 1814 r. do czerwca 1815 r.).

²

przez swoją konstytucję, aby było posiadane przez najjaśniejszego cesarza Wszechrosji, jego dziedziców i następców na wieczne czasy. JC Mość zastrzega sobie nadać temu krajowi, używającemu administracji oddzielnej, rozciągłość wewnętrzną, jaką uzna za stosowną. Przybierze z innymi swymi tytułami tytuł cara, króla polskiego (...)

Polacy, poddani państw Rosji, Austrii i Prus, otrzymają reprezentację i instytucje narodowe urządzone wedle modły bytu politycznego, jakie każdy z rządów, do których przynależą, osądzą za pożyteczne i stosowne im udzielić.”²,

to wkrótce okazało się, że zniesiono wolność prasy, zwieszono wolność zgromadzeń, zlikwidowano-zniesiono jawność obrad sejmu królestwa i rozpoczęto prześladowania członków organizacji niepodległościowych.

² Tekst zacytowano za: <http://www.pthlodz.uni.lodz.pl/dydaktyka/zrodla/zrodlo05b.pdf>